

EDITORIAAL

Xavier Jonckheere

« Men zou moeten genieten van de tijd die er rest, in plaats van zich druk te maken over procedures en het betalen van geneesheren »

Deze vreselijke uitspraak mochten wij aanhoren tijdens de vergadering die ABEVA op 10 maart 2001 organiseerde voor asbestslachtoffers. Het is ons hiermee eens te meer duidelijk dat wij dringende actie moeten voeren om de vooroordelen waarmee asbestslachtoffers voortdurend kampen, te erkennen. Maar wij dienen ons ook te excuseren Excuses onder meer voor het soms laattijdig beantwoorden van uw oproepen, voor het lange wachten op nieuws via deze folder, voor de moeilijkheden die ABEVA blijft ondervinden bij het opsporen van de oorzaken van asbest en dit sinds haar oprichting, nu 11 maanden geleden.

Zullen wij u bekennen dat ook voor ons de tijd vliegt? Contradictorisch niet, omdat voor velen onder ons de tijd bijna om is ... ?!

Nochtans is onze balans helemaal niet negatief. Onze voorzitter licht het u toe op p.12 en wij hebben het er nog over in het artikel op p.2.

Meer en meer slachtoffers hebben zich tot ons gewend. De talrijke oproepen versterken het belang van de strijd die wij zijn begonnen.

Milde schenkers, slachtoffers of sympathisanten, hebben ons fondsen gestuurd om met deze strijd te kunnen doorgaan. Grote sommen geld, vaak afkomstig van mensen die het zich nochtans amper kunnen veroorloven omdat de gezondheidszorg die ze nodig hebben op zich al zo duur is. Wij willen hen hierbij ten zeerste bedanken.

ABEVA wil transparant blijven: wij zullen u dan ook regelmatig inlichten over onze financiële situatie. Om tijd te besparen en te profiteren van hun rijke ervaring, hebben wij contact gelegd met verenigingen voor asbestslachtoffers in andere landen. Met het Franse **ANDEVA** en met het internationale netwerk **International Ban Asbestos**, dat in juni 2000, in het Europese parlement, een bijeenkomst organiseerde, waaraan wij hebben deelgenomen. Door alle deze contacten voelen wij ons getroost en gesterkt : wij zijn er des te meer van overtuigd dat onze strijd gerechtvaardigd is en dat wij zullen overwinnen !

Maar om dit te bereiken, moet **ABEVA** zich blijven inspannen.

(vervolg op blz. 7)

<http://www.abeva.be>

inhoud

Editoriaal en korte inhoud	blz. 1
Ontstaansgeschiedenis en eerste resultaten van Abeva	blz. 2 en 3
Steun ons !	blz. 3
Eerste bijeenkomst van asbestslachtoffers, 10 maart 2001	blz. 4 tot 7
Hoe lid worden	blz. 7
Definitieve verklaring van het colloquium van de Europese verenigingen van asbestslachtoffers	blz. 8 en 9
Kort asbestnieuws	blz. 10
Praktische inlichtingen en woordje van de voorzitter	

ONTSTAANSGESCHIEDENIS

ABEVA, de Asbestos Belgium Victims' Association, werd in december 2000 opgericht en op 20 december 2000 tijdens een persconferentie aan het grote publiek voorgesteld. ABEVA is een vereniging zonder winstoogmerk, die werd opgericht op initiatief van een aantal mensen die twee verwanten als gevolg van asbestvergiftiging hadden zien overlijden: Luc Vandenbroucke en Françoise Jonckheere. Zij hadden gerechtelijke stappen ondernomen en die in de openbaarheid gebracht.

Luc Vandenbroucke, die overleden is aan een mesotheliom dat veroorzaakt werd door asbest tijdens het uitoefenen van zijn beroep, heeft de rechtstreekse gebrekkige verantwoordelijkheid van zijn werkgevers willen aantonen. Hij is echter niet geslaagd in zijn opzet.

Françoise Jonckheere woonde jaren naast de firma Eternit en had een mesotheliom opgelopen. Haar echtgenoot, voormalig kaderlid bij Eternit, was al overleden aan de gevolgen van een dergelijk mesotheliom. Daarom spande Françoise

Jonckheere een proces tegen het bedrijf aan. Dat proces loopt nog altijd.

Deze zaak is belangrijk omdat er voor het eerst milieuslachtoffers van asbest bij betrokken zijn; het gaat deze keer niet om mensen die met asbest werkten of werken. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat de meeste asbestslachtoffers tot nu toe beroepsmatig met de stof te maken hebben gehad en dat de meeste slachtoffers nauwelijks of helemaal niet schadeloos gesteld worden, denk maar aan de zelfstandigen. Een vergoeding zal overigens nooit de onherstelbare schade aan de gezondheid volledig kunnen goedmaken. Wat wel minimaal zou moeten is dat de economische, de sociale en morele schade volledig wordt vergoed. Dat is een gerechtvaardigde eis omdat asbestvervuiling, die helaas nog steeds groter wordt, lang genoeg op voorhand kan worden voorzien en omdat de industrie al jaren weet welke gevaren eraan verbonden zijn.

Op deze vaststellingen heeft ABEVA zijn eisen gebaseerd.

- **Alle slachtoffers moeten voor de opgelopen schade als gevolg van de blootstelling aan asbest op Belgisch grondgebied worden vergoed.**
- **De verwerking, het op de markt brengen en het gebruik van asbest of van producten met asbest op Belgisch grondgebied moet volledig en definitief worden verboden.**
- **Iedere notie van verjaringstermijn tussen de blootstelling aan asbest en de vaststelling van de ziekte schrappen.**
- **Het begrip onvergefelijke fout moet in de wetgeving worden opgenomen om de blokkering die het begrip opzettelijke fout met zich brengt, ongedaan te maken.**

(Deze eisen zijn niet beperkend)

Deze eisen werden via de geschreven en de audiovisuele pers kenbaar gemaakt. Ze werden ook geadresseerd aan de overheid, met name de federale regering en de gewestregeringen.

In januari werd ABEVA ontvangen op het kabinet van eerste minister Guy Verhofstadt, in februari op het kabinet van minister van Volksgezondheid en Leefmilieu Magda

Alvoet, en nadien op de kabinetten van Laurette Onkelinx (Werkgelegenheid) en

Thierry Detienne van het Waals gewest (Sociale zaken). ABEVA gaf telkens toelichting bij zijn doelstellingen en eisen. De vereniging heeft haar gesprekspartners er ook onophoudelijk op gewezen dat asbest in het verleden talrijke slachtoffers heeft gemaakt en dat er ook in de toekomst helaas nog slachtoffers zullen vallen, want in heel het land zijn er nog duizenden tonnen van dit gif aanwezig. De politici moeten niet alleen de slachtoffers uit het

verleden vergoeden, maar ze moeten ook voorkomen dat er in de toekomst nog meer slachtoffers vallen.

We hebben ook mandatarissen van diverse politieke partijen ontmoet. Zij willen contact houden met de VZW en op politiek vlak mee naar oplossingen zoeken om de slachtoffers beter te begeleiden en de kwalijke gevolgen van asbest te beperken. Sommigen hebben parlementaire vragen gesteld aan de ministers die terzake bevoegd zijn.

Eerste resultaat: de federale regering heeft beslist een interministeriële werkgroep op te richten die de asbestproblemen moet bespreken. Die groep zal bestaan uit vertegenwoordigers van de diverse betrokken ministeries: volksgezondheid, sociale zaken, werkgelegenheid enz... ABEVA kan door deze werkgroep gehoord worden om zijn eisen toe te lichten en te verdedigen. De vereniging kan volledig onafhankelijk suggesties doen en advies geven.

Ander resultaat: minister Magda Alvoet heeft in het parlement verklaard dat het aanleggen van een register van door asbest veroorzaakte ziekten een belangrijk project is dat zij op de voet zal volgen. Zij heeft *“haar diensten al opdracht gegeven informatica-tools te ontwikkelen om relevante en betrouwbare gegevens ter ondersteuning van epidemiologisch onderzoek efficiënt en snel door te sturen”*. Een en ander zou de medewerking impliceren van alle artsen die met dergelijke diagnoses geconfronteerd worden.

Voorts werden contacten gelegd met zusterverenigingen in de buurlanden, met name tijdens het colloquium in juni in het Europees parlement in Brussel.

De in onze ogen belangrijkste reactie was die van de slachtoffers. Naast de perscampagne opende ABEVA twee telefoonlijnen, een voor Nederlandstaligen en een voor Franstaligen, en werd een website gebouwd. Dat zijn twee belangrijke kanalen om contact te hebben met slachtoffers en mensen die op zoek zijn naar informatie. Tot nu toe hebben we al meer dan 200 telefoontjes en tientallen brieven binnengekregen, vooral van slachtoffers en hun familieleden.

Dat zijn evenveel vruchtbare contacten, maar er spreekt wel grote verwarring en onduidelijke onrechtvaardigheid uit. Dezelfde opmerkingen komen almaar terug: gebrek aan informatie over de gevaren van asbest, te weinig steun bij de administratieve stappen en vooral de indruk dat men aan zijn lot wordt overgelaten, dat men niet wordt erkend. Het is niet altijd gemakkelijk alle vragen te horen en ze correct te beantwoorden. Maar al die oproepen en brieven sterken ons wel in onze overtuiging.

ABEVA bestaat nu bijna één jaar. We waren aan de slag gegaan vanuit het standpunt dat er iets moet gebeuren. Dit jaar hebben we geleerd dat er inderdaad iets kan gebeuren.

ABEVA heeft uw hulp nodig !

Er is veel te doen en we hebben echt uw hulp nodig. Als er mensen zijn onder jullie die graag een handje toesteken, ook al is het slechts een uur per week (meer is natuurlijk ook welkom), het kan ons echt verder helpen met ons werk. Alle hulp is welkom, of het nu gaat om :

- het beantwoorden van de telefoon
- het vertalen van teksten vanuit het Frans naar het Nederlands of omgekeerd
- het toesteken van een handje bij praktische administratieve aangelegenheden
- het helpen bij het verzamelen en het verspreiden van informatie
- een regionaal aanspreekpunt zijn voor ABEVA
- een actieve deelname, mocht u tijd hebben, aan de bijeenkomsten en voorbereiding van de ABEVA-activiteiten

Reageert u hier graag op, aarzel dan niet contact met ons op te nemen.
Alvast bedankt !

Tel. 0497/ 92 72 37

abeva@abeva.be

10 maart: dag van het slachtoffer

ABEVA had de asbestslachtoffers uitgenodigd op 10 maart 2001 een eerste keer bijeen te komen om ervaringen uit te wisselen en getuigenissen af te leggen om zo de problemen beter te kunnen begrijpen. Deze ontmoeting, die bijwijlen zeer aangrijpend was, heeft een aantal conclusies opgeleverd die in eisen voor de politici moeten worden vertaald. Hieronder volgt een verslag van bijna alle interventies. Wij verontschuldigen ons als een of andere interventie hier vergeten zou zijn. ABEVA zal getuigenissen blijven verzamelen en verspreiden.

De getuigenissen

De heer B, voormalig militair in Duitsland. Gepensioneerd sinds 1994.

Ik ben al enkele jaren asbestslachtoffer. Onlangs heb ik twee longontstekingen gehad. Twee scanners hebben asbestose aan het licht gebracht. Ik moet twee keer per dag aan de verstuiver. Ik weet niet waar ik de ziekte heb opgedaan. Ik denk aan de verwoesting van Doornik in 40 en 44, iedereen had toen Eternit en ik was erbij. Maar naast de oorlog heb ik ook vijf jaar in het Berlaymont-gebouw gewerkt, van 1986 tot 1991. Mijn ziekte werd niet erkend, ik heb geen frank meer. Ik heb via de televisie over het bestaan van ABEVA gehoord. **Ik wil dat mijn asbestose wordt erkend, zelfs al vindt men de oorzaak niet, die niet noodzakelijk met mijn beroep te maken heeft.**

De heer B. Ik heb in elektriciteitscentrales van Electrabel rond Brussel gewerkt. We sneden met een schijf asbestplaten van 1 cm. Indertijd waren alle ketels met fluweelzacht asbest geïsoleerd, net zoals de kabels. De doktersbezoeken waren ontoereikend. In 83 werd ik naar Tihange overgeplaatst. **Een longonderzoek kwam er niet aan te pas.** Een collega is overleden, zijn ziekte werd pas drie maanden vóór zijn dood erkend.

Ik heb gevochten voor een medisch onderzoek. Ik ben naar het Fonds voor de Beroepsziekten gestapt, ik ben ziek, maar ik krijg maar 598

frank per maand! Om de vier maanden ga ik onder de scanner, de ziekte evolueert, ik moet gevolgd worden. **Ik krijg geen erkenning meer, men was niet op de hoogte.**

Hélène G. Mijn man is vier jaar geleden overleden aan een mesothelioom, 16 maanden na de eerste diagnose. Hij heeft veel geleden. Hij was monteur in de fabriek, hij is gedurende veertig jaar met asbest in aanraking gekomen. (Warner in Ruisbroek). Zijn ziekte werd erkend, maar rijkelijk laat. **Ik trek een weduwepensioen van het Fonds voor de Beroepsziekten. Maar de fiscus houdt de helft in, vorig jaar was dat 60000 frank.**

Eddy D. Ik heb gedurende vijf jaar met asbest gewerkt. Ik isoleerde boten in St.-Niklaas. En daarna kreeg ik ademhalingsproblemen. Men zei dat ik nog enkele jaren te leven had. Het Fonds voor de Beroepsziekten heeft me voor 30% erkend. **De procedure is in vele opzichten onmenselijk.** Als ik bedenk hoeveel tijd ik aan de procedure moet besteden tegenover de tijd die ik nog zal leven !

Mevrouw M. leest een tekst voor over haar vader, die vandaag overleden is.

Hij heeft 39 jaar in de metaalindustrie gewerkt. Hij heeft enorm geleden. Beslissing van het Fonds voor de Beroepsziekten: 5% arbeidsongeschikt! Hij kon zich zelfs niet meer bewegen of ademen zonder hulp. Het Fonds voor de Beroepsziekten is moeilijk bereikbaar. Zijn ziekte werd niet erkend als doodsoorzaak, terwijl dat toch voor de hand ligt! Een privé-arts heeft zijn papieren niet goed ingevuld. **De ziekte heeft veel bijkomende kosten met zich gebracht die niet door het Fonds voor de Beroepsziekten of het ziekenfonds werden vergoed, en waarvoor de patiënt dus moet opdraaien.**

De heer X werkte in de bouwsector. Een deel van zijn borstvlies werd weggenomen. **Het Fonds voor de Beroepsziekten geeft geen**

ontvangstbewijzen of attesten van de datum waarop de aanvraag werd ingediend.

Een arbeider bij Coverit, die met verschillende ex-collega's aanwezig is, heeft het over de talrijke arbeiders die overleden zijn

Onthutsend, zegt hij: na zijn overlijden is een arbeider erkend voor meer dan 100%, terwijl hij vóór zijn overlijden voor 50% was erkend.

Hij heeft het ook over de enorme hoeveelheden afval onder de grond op een terrein bij Harmegnies. En de lokale bevolking dan? Er zou een grootscheeps medisch onderzoek moeten komen bij die bevolking. Ik begrijp de houding van de artsen en de ziekenfondsen niet.

Jill E. vertelt het verhaal van haar vader, die overleden is aan de gevolgen van een mesothelioom zonder ooit erkend te zijn geweest
omdat het moeilijk was zijn hele carrière weer samen te stellen en zo een eventuele besmettingsbron te vinden.

De heer X staat stil bij de langzame procedures, het risico om je baan kwijt te raken, de angst.

Hij is zelf ziek, maar hij heeft niet veel informatie gekregen. Hij moest geen beschermende kledij dragen. Koen van Lint heeft het over soortgelijke gevallen in Kapelle-op-den-Bos, rond Eternit. **De mensen durven niet te praten.**

Een jonge dame vertelt dat haar vader net werd ingelicht over de aanwezigheid van een mesothelioom, terwijl hij nog altijd verlaagde plafonds installeert. **Hij zou moeten profiteren van de tijd die hem nog rest, veeleer dan zijn tijd te verprutsen met procedures en het betalen van doktersrekeningen.**

Een dame spreekt namens haar overleden man, die schilder was bij Eternit. Daar sneed hij ook platen. Tot platen samengeperst poeder. Vermoeidheid en opeenvolgende bronchitis; slechte diagnose. De dokters hebben het over een emfyseem en vinden daarna longkanker.

We hebben door Eternit geen leven gehad.

De heer O. en zijn echtgenote: hij heeft asbest uitgevlokt en is een erkend slachtoffer. Hij werkte sinds 1972 bij de Post. Acht maanden afwezig wegens asbestose. Eerst prepensioen en dan gewoon pensioen. **Maar bij de post erkent men die afwezigheden niet als beroepsziekte door zijn activiteit bij de Post, en dus trekt men dagen anciënniteit af, ook voor de berekening van zijn pensioen.** Ook zijn echtgenote is ziek. Twee mogelijke oorzaken: het wassen van de kleren van haar man, of het werk als schoonmaakster in het atheneum van Bosvoorde, waarvan de asbestvervuiling onlangs werd bekendgemaakt. Ze is niet erkend.

Een andere spreker beklagt zich over de lagere vergoedingen bij pensionering. Doorgaans verkeert men in totale onwetendheid, het is als een zwaard van Damocles. Alles wordt ons geweigerd, we hebben geen recht meer op levensverzekeringen. De corticoïden die we innemen, brengen geen verbetering. **Hij vraagt meer menselijkheid van het Fonds voor de Beroepsziekten.**

Julien B. uit Geldenaken heeft bij Solvay in Jemeppe sur Sambre gewerkt. In 1990 met brugpensioen. Voordien werd hij gevolgd door de bedrijfsgeneesheer, die nooit iets heeft opgemerkt en nooit iets heeft gesignaleerd. **Na zijn brugpensioen ondergaat hij elders een medisch onderzoek, en daar wordt wel iets gevonden!** Niet erkend.

Michel X was metsers en werkte bij de onderhoudsdienst van een ziekenhuis in Vilvoorde. Er werd asbest gevonden (noot: er is asbest in alle stookplaatsen van ziekenhuizen), **men zei hem zijn mondje dicht te houden en verder te werken in de vervuilde lokalen, zo niet zou hij aan de deur worden gezet.** De vakbonden zeiden dat ze niks konden doen. Een andere spreker bevestigt dat dit ook in andere bedrijven gebeurt.

De heer Pluygers, kankerspecialist, vraagt zich af wie uiteindelijk bij het Fonds voor de Beroepsziekten beslist. Wie werkt daar? Dokters of ingenieurs? **Wie behandelt de dossiers en de klachten?** Is er bijscholing?

Paul Vandenbroucke, voorzitter van ABEVA, vat de teneur samen van de brieven van de slachtoffers die niet aanwezig konden zijn op 10 maart.

- administratieve traagheid tegenover een ziekte die snel kan evolueren.
- gebrek aan transparantie, onbegrip.
- geen uitleg noch toelichting bij de beslissing over de toegekende percentages of bij de herziening ervan. De percentages worden te laat aangepast tegenover de werkelijke evolutie van de ziekte. Gevoel van onrechtvaardigheid.
- het niet-gedeckt zijn van zelfstandigen, niet-beroepsmatige slachtoffers of milieu-slachtoffers.
- de zeer zware gezondheidskosten, waarvan een gedeelte niet gedekt is. Met name het gedeelte van de zogenaamde comfortmedicamenten, die echter geen luxe maar een levensnoodzakelijk iets zijn.
- de lagere vergoeding bij pensionering.
- vollediger financieel herstel voor alle opgelopen letsels. Dat is des te logischer, zegt PVD, omdat deze zware vervuiling al jaren gekend is en de schade dus kon worden voorzien.

De moderator voegt er nog enkele bijkomende conclusies aan toe:

- de toegekende invaliditeit is vaak te laag tegenover de werkelijkheid van de ziekte.
- de ziekte wordt niet altijd erkend als doods-oorzaak, terwijl dat vaak voor de hand ligt (deze niet-erkenning heeft materiële gevolgen).
- de soms gebrekkige rol van de privé-dokters van de slachtoffers, die de papieren niet altijd behoorlijk invullen.

Jean Maertens van ABEVA trekt ook enkele conclusies:

- De echte experts zijn in de eerste plaats de slachtoffers, want zij brengen de meeste informatie aan om een en ander te doen vooruitgaan.
- De sprekers richten zich in het algemeen tot drie categorieën:
 - de bedrijven, die men geheimhouding en misleiding verwijt, en soms zijn ze ronduit dreigend om te voorkomen dat een en ander uittekt.
 - de overheid, die gevraagd wordt alle slachtoffers te erkennen, maatregelen te nemen voor preventie en opsporing, een epidemiologische inventaris rond bedrijven op te stellen, het onderzoek naar efficiënte medische behandeling te steunen. Het Fonds voor de Beroepsziekten wordt meer menselijkheid gevraagd bij het behandelen van de mensen, meer transparantie in de motivering van de beslissingen, meer solidariteit omdat asbestslachtoffers ook het slachtoffer van een maatschappelijke keuze zijn.

De heer STRAUSS van het Fonds voor de Beroepsziekten reageert op een aantal bezwaren en opmerkingen. Hij zegt dat ermee rekening zal worden gehouden.

- hij geeft toe dat de procedure te langzaam is. Hij zal proberen ze te versnellen, maar hij voegt eraan toe dat er wettelijke en reglementaire verplichtingen in acht moeten worden genomen en dat het opzoeken van documenten over de carrière, de lonen enz. vaak veel tijd vergt.
- hij moedigt werknemers aan om systematisch aanvragen in te dienen. Men zal de aanvrager helpen de beroepsmatige oorzaak van de ziekte te bewijzen, zelfs als er aanvankelijk geen direct bewijs van blootstelling is.
- hij wijst erop dat de wet de dekking beperkt; ze geldt niet voor zelfstandigen, onderwijzers, huisvrouwen en milieuslachtoffers.

fers.

- het probleem van de pensioenen vindt zijn oorsprong in het feit dat bij de pensioering het sociaal-economisch percentage wordt geschrapt, welk percentage bij de invaliditeit wordt geteld. Dat is nu eenmaal (helaas) de wet, zegt hij, net zoals die geldt voor het cumuleren van pensioenen, wat terugbetalingen met zich kan brengen. Een en ander hangt echter niet af van het Fonds voor de Beroepsziekten. Zie ook het probleem van de belastingheffing op de rente, waarover de jongste tijd een contro-

verse heerst.

- Ontvangst : niet alles is negatief, zegt hij, verschillende slachtoffers hebben ook gewezen op de vriendelijkheid van het personeel van het Fonds. Maar in de praktijk zou wel meer rekening moeten worden gehouden met het feit dat de slachtoffers materiële en psychologische problemen hebben.
- Inzake de kwalificaties van het personeel wordt getracht de beste pulmonologen aan te trekken.

Aansluitend gaf H el ne Boulot van het

Franse ANDEVA een uiteenzetting. Ze besprak de situatie van de slachtoffers en de bestaande vergoedingssystemen in Frankrijk. Evelien de Kezel, vice-voorzitter van ABEVA, hield een soortgelijk exposé over de toestand in Nederland; wij komen er in een volgend nummer op terug.

Hoe lid worden ?

U wenst lid te worden van de vereniging ?
Dan vragen wij u om minimum 1000 BEF of 25 euro te storen op het volgende bankrekeningnummer :

000 - 1206992-21

Vanaf het ogenblik dat wij uw storting ontvangen, bent u lid.

Gaf u ons eerder al financiële steun, dan bent u onmiddellijk lid geworden van de vereniging. Volgend jaar zal u verzocht worden om uw bijdrage, indien u dat wenst, te vernieuwen en op die manier kan u ons blijven steunen.

We danken u alvast voor uw getuigenis, uw steun en uw vertrouwen.

We hebben een dossier ingediend bij de fiscale administratie om naderhand uw bijdrage fiscaal aftrekbaar te kunnen maken. We hopen op een gunstige afwikkeling en houden u uiteraard op de hoogte van het verloop van het dossier.

Editoriaal

(vervolg van p.1)

Ondanks het feit dat wij zwaar gemotiveerd gestart zijn en onze oproep overal weerklank heeft gevonden, bestaat **ABEVA** nog slechts uit een handvol vrijwilligers die niet altijd ter beschikking zijn – wat de verdragingen verklaart die wij in deze editorial toelichtten.

Daarom doen wij nu een oproep naar iedereen om zich, zelfs indien het maar 1 uur per week is, in te zetten voor **ABEVA**. Op blz.3. vindt u onze voorstellen hierrond.

Dit omdat het de moeite loont. Omdat asbestbesmetting geen erfenis uit het verleden is, maar een actueel probleem dat om publieke aandacht blijft vragen. Het betreft hier een onrecht dat om rechtzetting vraagt en tenminste moet erkend worden uit respect voor alle slachtoffers die gebukt gaan onze zware vooroordelen !

Voor **ABEVA**

Xavier Jonckheere

Europees asbestseminarie

Afgelopen 7 en 8 juni zijn tientallen afgevaardigden van verenigingen die instaan voor de verdediging van asbestslachtoffers, uit verschillende landen en continenten bijeengekomen, samen met experts en wetenschappelijke onderzoekers in het Europese Parlement in Brussel. Acht maanden na de belangrijke bijeenkomst in Osasco, Brazilië, is iedereen gedurende twee dagen rond de tafel gaan zitten om een status op te maken van het asbestgebruik in de wereld, van de aangerichte schade, van de strijd die een aantal slachtoffers al hebben geleden, van de lange weg die nog dient afgelegd te worden zodat de slachtoffers, alle slachtoffers overal ter wereld, erkend zouden worden en opdat er correcte zorg zou worden gedragen. Na afloop van de bijeenkomst werd de volgende resolutie aangenomen :

Resolutie van het Europese asbestseminarie

Woord vooraf :

Alhoewel de Europese Unie richtlijnen heeft aangenomen die het gebruik van elk soort asbest vanaf 2005 verbiedt, voorspellen wetenschappers dat het totaal aantal asbestslachtoffers in de volgende 30 jaar de 500.000 zal overstijgen, in West-Europa alleen al. Bijgevolg neemt het aantal slachtoffers dat blootgesteld werd aan asbest in het milieu toe. Bijgevolg hebben de deelnemers van het Europese Asbestseminarie in het Europese Parlement op 7 en 8 juni 2001 de volgende aanbevelingen opgesteld en gericht aan de Europese Commissie, het Europese Parlement en de respectieve regeringen van de lidstaten:

-m.b.t. het preventiebeleid,

- dient er financiële en praktische steun verleend worden aan de lokale, nationale en internationale netwerken die zich inzetten voor de identificatie en de inventarisering van de bronnen van blootstelling aan asbest zowel in de beroepsomgeving als in het milieu.
- dient er een voorlichtingscampagne uitgewerkt te worden voor die bevolkingsgroepen die het meeste werden blootgesteld aan asbest, waarbij informatie dient verschaft te worden over de aanwezigheid en de risico's van en de producten die samengesteld zijn uit asbest.
- dienen de wetsvoorstellen verworpen te worden die het tolerantieniveau van asbestconcentratie in afval willen verhogen.
- dienen de technieken die uitgedacht en uitgewerkt worden om asbestafval te behandelen aangemoedigd te worden.
- dienen de uitzonderingen voor asbestgebruik verworpen te worden zowel nu op dit ogenblik als in de toekomst, zoals vb. de afwijking van het verbod waardoor asbest wel gebruikt kan worden voor de aanmaak van chloor.

-m.b.t. het recht van de slachtoffers,

- dient er een harmonisatie te komen voor wat betreft de aangewende criteria voor identificatie en dient er schadeloosstelling te komen voor wie tijdens de uitoefening van zijn beroep of voor wie door het milieu blootgesteld werd aan asbest.
- dient de vergelijkende studie gestimuleerd te worden waarbij de verschillende nationale wetgevingen bestudeerd wordt m.b.t. de wettelijke verantwoordelijkheid voor schadeloosstelling.

-m.b.t. de onderzoeksprioriteiten, wenst men

- een medisch toezichtsapparaat voor wie blootgesteld werd aan asbest waardoor de slachtoffers toegang hebben tot een doeltreffende medische behandeling en schade-loosstelling; het niveau van blootstelling zou eveneens aan toezicht onderworpen moeten worden en de epidemiologische vooruitzichten zouden eveneens dagelijks bijgewerkt moeten worden.
- een middel om de diagnose te stellen en doeltreffende therapeutische behandelingen uit te werken voor de ziektes die door asbest worden veroorzaakt.

-m.b.t. de ondernemingen en de strategie die wordt toegepast al naar gelang het continent, dient

- er toezicht te komen op de activiteiten van de Europese ondernemingen en de filialen in niet-Europese landen; de ondernemingen dienen geïdentificeerd te worden en die ondernemingen die de Europese asbestwetgeving niet naleven moeten vervolgd worden.
- de wetgeving bestendig te worden waarbij de verantwoordelijkheid van de ondernemingen die werknemers, burgers en het Europese milieu blootstelden aan asbest gewaarborgd wordt.

Besluit

Het seminarie onderstreept de centrale rol die de verenigingen van asbestslachtoffers speelt in de verbetering van het lot van de slachtoffers en is heftig voorstander van de samenwerking met deze groepen, met andere sociale bewegingen en met de NGO's die in dit domein werkzaam zijn zoals de Verenigde Naties. Overheidsgeld dient dringend vrijgemaakt te worden voor projecten die de situatie van de asbestslachtoffers helpen te verbeteren.

Het is duidelijk dat veel Oost-Europese landen zich geconfronteerd zien met een verder gezet niet-gereguleerd gebruik van asbest. Wij bevelen ten stelligste aan dat er maatregelen genomen zouden worden om de graad van ernst van het probleem vast te kunnen stellen.

Buiten de gevestigde industrielanden, blijft blootstelling aan asbest een aanzienlijk probleem op beroeps- en milieuvlak, zo werd ons bevestigd door Indiase en Braziliaanse afgevaardigden op het congres. Er bestaat geen echte veiligheidsdrempel, elke blootstelling aan asbest kan leiden tot één of andere longaandoening, waaronder kanker.

De internationale industrie wendt grote middelen aan om de asbestmarkt uit te breiden in de ontwikkelingslanden. Het is van levensbelang om objectieve, wetenschappelijk onderlegde informatie te verschaffen aan die landen die asbest nog niet verboden hebben, over het gevaar van asbest en de beschikbare betrouwbare alternatieve stoffen.

Deze informatie moet beschikbaar gemaakt worden aan de blootgestelde bevolking.

De Europese landen die tot op vandaag asbest nog steeds niet hebben verboden, waaronder Luxemburg, Griekenland, Spanje en Portugal, dienen onder druk gezet te worden om asbest zo snel mogelijk te verbieden.

Kort asbestnieuws

In Frankrijk erkent het gerecht meer en meer het recht van de slachtoffers. Onlangs werden twee belangrijke vonnissen getroffen in twee emblematische rechtszaken. Het Hof van Beroep in Parijs heeft een vonnis gevelde dat ten gunste is van de werknemers - onderwijzers, technici en onderzoekers - van de Universiteit van Jussieu in Parijs, die besmet waren met vlokkenasbest dat verspreid was in de lokalen van de universiteit. Het Hof heeft erkend dat er inbreuk is gepleegd op strafrecht door de universiteit (in casu de overheid) die niet tijdig de nodige maatregelen heeft getroffen om het personeel te beschermen. Het vonnis is ook van belang omdat het uitgerekend deze werknemers zijn die aan de basis liggen van de ruim 30 jarige strijd voor de asbestslachtoffers in Frankrijk.

Het andere vonnis werd gevelde door de rechtbank voor Sociale Zekerheid (TASS) in Nantes ten gunste van 3 arbeiders van de St Nazaire scheepswerven.

De werven hebben een niet-verontschuldigbare fout begaan (een concept dat in het Franse recht van kracht is, maar niet bij ons) door de arbeiders aan asbest bloot te stellen terwijl de schadelijkheid ervan voldoende gekend was. De uit te keren schadeloosstelling zal dus aanzienlijk opgetrokken worden. Duizenden asbestslachtoffers van dergelijke scheepswerven hebben dit oordeel afgewacht. Het oordeel zal uiteraard voortaan jurisprudentie scheppen. In het totaal hebben er al 2000 tot 3000 loontrekkenden klacht ingediend bij de rechtbank.

De strijd voor schadeloosstelling van de slachtoffers wordt er alleen maar door aangesterkt.

Op 29 september 2001 hebben er meer dan 8000 mensen in Parijs betoogd. Ze werden opgeroepen door de FNATH, de Franse Federatie van slachtoffers van een beroepsongeval en gehandicapten, en Andeva (de Franse nationale vereniging van asbestslachtoffers) om het recht op te eisen dat er een volledige schadeloosstelling zou komen voor de geleden schade. Op hetzelfde ogenblik heeft het Rekenhof een rapport opgesteld dat de openbare macht aansprakelijk stelt voor de gebrekkige en achterstallige preventie m. b.t. de risico's die asbest inhoudt. Vertraging die trouwens werd opgelopen door de druk die vanuit de industrie werd uitgeoefend.

Op 4 oktober 2001 heeft de regerings-commissaris bij het Hof van Beroep in Marseille dit gebrek trouwens erkend en hij heeft het Hof gevraagd de verantwoordelijkheid van de staat te erkennen in de zaak waarbij arbeiders besmet zijn geraakt door asbest in de laatste 50 jaar.

De Wereldhandelsorganisatie (WHO) heeft Frankrijk gelijk gegeven in het geschil met Canada. Canada is namelijk een belangrijke asbestproducent en had getracht van de WHO te verkrijgen dat het verbod van Frankrijk om asbest in te voeren op Frans grondgebied, werd opgeheven. Canada en andere asbestproducerende landen vrezen dat de in Europa genomen verbodsmaatregelen ingang zullen vinden in andere werelddelen. En dat is ook zo want na het verwerpen van deze klacht, hebben verscheidene landen, en meer bepaald in Latijns-Amerika, besloten zich aan te sluiten bij de lijst van landen die asbest verbieden. De asbestindustrie voert op het ogenblik heftig druk uit in deze landen, waaronder Indië, dat een enorme markt vertegenwoordigt, die binnen kort wel eens de deuren zou kunnen sluiten voor asbest. China produceert meer en meer asbest.

Deze redelijk positieve berichten worden echter verduisterd door de nieuwe voorspellingen, die nog alarmerender zijn dan de vorige, voor wat betreft de omvang van de asbestbesmetting in Frankrijk. Tegen 2020-2030 zullen de cijfers oplopen tot 1500 nieuwe gevallen per jaar. Dat wil zeggen dat er ongeveer 30.000 nieuwe gevallen zullen bijkomen tussen 2000 en 2030. Deze gevallen, samen met de huidige toestand leiden er toe dat men vreest dat het aantal sterfgevallen ten gevolge van asbest in de volgende 20 jaar zal oplopen tot tussen de 50.000 en 100.000.

De Spaanse regering is ondertussen van gedacht veranderd en heeft onlangs zijn intentie verklaard asbest te bannen, vermoedelijk in de loop van 2002. Het totaal en definitief verbod op asbest in Europa zou in 2005 voltrokken moeten zijn. Talrijke landen lopen vooruit op deze datum en men streeft bijgevolg naar een zo goed als totaal verbod voor 2002. Maar Spanje maakt samen met Griekenland en Portugal deel uit van de landen die uitstel vragen van het verbod op asbest aan de Europese Unie tot in 2005.

Het aantal rechtszaken loopt momenteel op in Spanje.

De landen die op vandaag asbest verbannen hebben (wat niet wil zeggen dat er geen asbest meer aanwezig is, maar wat wel wil zeggen dat er geen asbest meer geproduceerd of gebruikt wordt) zijn: IJsland, Finland, Denemarken, Zweden, Noorwegen, Nederland, Groot-Brittannië, Duitsland, Oostenrijk, Frankrijk, België, Polen, Tsjechië, Zwitserland, Slovenië, Italië, Saoedi-Arabië, de Verenigde Arabische Emiraten en Chili.

Dit aantal zal aangevuld worden door de uitbreiding van Europa en een reeks andere landen, elders in de wereld, die bereid zijn dit verbod toe te passen.

Een aantal Zuid-Afrikaanse mijnwerkers dat sedert reeds geruime tijd slachtoffer zijn van asbest, hebben vorig jaar via verschillende verenigingen en advocaten een enorme overwinning behaald in het Hoger Gerechtshof in Londen. Het zijn allemaal werknemers of ex-werknemers van asbestmultinationals van Britse oorsprong waarvan de hoofdzetel in Groot-Brittannië is gevestigd.

Gestorven of ziek ten gevolge van asbest hebben zij of hun verwanten geen of belachelijk kleine bedragen voor schadeloosstelling toegewezen gekregen. Gezien het huidige Zuid-Afrikaanse recht, konden ze voor Zuid-Afrikaanse rechtbanken waar hun zaak aanhangig was, slechts erg kleine sommen verkrijgen. Ze hebben dus besloten hun zaak aanhangig te maken bij het Britse gerecht, waar de regeling voor schadeloosstelling veel gunstiger is. Daarenboven zijn de meeste bedrijven, die hun werknemers hebben laten werken in omstandigheden die dergelijke ziektes veroorzaakt hebben, van Britse oorsprong. Deze bedrijven hebben getracht de zaak te verhinderen. Het Hoger Gerechtshof in Londen heeft toch besloten dat ze het recht hadden klacht in te dienen bij het Britse gerecht, ook al wordt hierdoor geen voorlopig vonnis getroffen in deze zaak, toch is het een vorm van eerste overwinning voor deze mijnwerkers. En vooral een beslissing die jurisprudentie zou kunnen scheppen voor andere werknemers die met dergelijke problemen geconfronteerd worden in andere multinationals in andere sectoren.

Canada heeft onlangs een schrijven gericht aan de Braziliaanse regering om aan te geven dat er in de Braziliaanse administratie een arbeidsinspectrice zit, Fernanda Giannasi, die de kwalijke gevolgen van asbest publiekelijk bekend maakt in nationale en internationale kringen. Deze arbeidsinspectrice steunt al geruime tijd de Braziliaanse werknemers die slachtoffer zijn van asbest en ze strijdt voor het voorkomen van deze kwalijke gevolgen in de toekomst. Ze licht eveneens collega's uit derdewereldlanden in. De asbestindustriëlen zouden haar graag het zwijgen op leggen en oefenen bijgevolg druk uit op de Braziliaanse regering om dit te verkrijgen. Abeva neemt deel aan een internationale campagne om haar te steunen, samen met talrijke andere verenigingen, en heeft een brief geschreven naar de Braziliaanse regering om deze moedige arbeidsinspectrice bij te staan. Het is in Canada, en meer bepaald in Québec dat er nog een belangrijke ontginningsindustrie en asbestproductie bestaat. Canada heeft bijgevolg een drukingsorgaan opgericht, Het Asbestinstituut, met vertegenwoordigers uit de industrie, de regering en zelfs vakbondsafgevaardigden. De instelling onderneemt samen met de regering talrijke wereldwijde acties om tegen het asbestverbod in te gaan. Acties waarbij soms erg bedenkelijke middelen worden ingezet.

Woordje van de voorzitter

Een jaar geleden zijn een aantal verwanten van asbestslachtoffers bijeengekomen om te beslissen over de oprichting van een vereniging ter verdediging van asbestslachtoffers. In enkele weken tijd werd deze kern versterkt met tal van sympathisanten van diverse achtergronden (recht, milieu, media, studenten...). Door de waardevolle inbreng van eenieder werd een eisenpakket van ABEVA opgesteld: erkenning van het recht op herstel voor alle slachtoffers, het uitwerken van een programma voor duurzaam beheer van de milieuvervuiling, wettelijke erkenning van het begrip onvergefelijke fout...

Sinds de persconferentie van 20 december 2000 is ABEVA met grote schreden vooruitgegaan. De asbestslachtoffers en onze vrienden hebben ons gesteund, de leden van de diverse ministeriële kabinetten hebben ons gehoord, de relaties met het Fonds voor de Beroepsziekten zijn verbeterd, onze eisen hebben grote weerklank gekregen in de pers.

Onze activiteiten werd op diverse data extra kracht bijgezet: op 10 maart zijn we naar aanleiding van onze algemene vergadering met zeer veel asbestslachtoffers bijeengekomen, en op 7 en 8 juni 2001 hebben we samen met IBAS (International Ban Asbestos) het beheer verzorgd van het internationaal symposium in de lokalen van het Europees parlement in Brussel.

We moeten nog een lange weg afleggen. De overheid heeft naar ons geluisterd, maar de concrete problemen moeten nog een oplossing krijgen: er zijn de huidige slachtoffers die recht hebben op herstel van de schadelijke gevolgen van asbest en er zijn de toekomstige slachtoffers in het geval asbest niet uit ons milieu wordt verwijderd.

De trieste gebeurtenissen van 11 september in de States zijn jammer genoeg ook de aanleiding van een ernstige asbestpollutie. De eerste 68 verdiepingen van de eerste WTC-toren waren immers brandbestendig door asbest. Gelukkig genoeg waait de wind in de richting van de Atlantische Oceaan. Toch is er ook pollutie die veroorzaakt wordt door het te verwijderden afval. Niemand is tegen dergelijke vervuiling beschermd want ook bij ons worden de brokstukken na een brand afgevoerd met het gewone bouwafval. Nog niet zo lang geleden, juni 2001, was er bij een brand in de industriële zone van Franière een asbestalert. Het is dus levensnoodzakelijk om een coherent en sluitend beleid door te voeren voor wat betreft de verwerking van afval.

Wij hebben uw steun en wij hebben de steun van de verenigingen die overal in de wereld hetzelfde nastreven.

Samen zullen we overwinnen, want onze strijd is rechtvaardig.

Paul Vandenbroucke

ABEVA, praktische info

we zijn bereikbaar

per post :

vzw ABEVA
Sint-Bernardstraat, 64
1060 Brussel

telefonisch :

Nl : 0479/92 72 37

Fr : 0479/92 72 36

per fax :

02/256 43 69

webadres :

<http://www.abeva.be>

e-mail :

abeva@abeva.be

bankrekeningnr :

000 - 1206992-21

« ABEVA News »
driemaandelijkse uitgave
van vzw
ABEVA
Verantwoordelijk
uitgever :
Xavier Jonckheere
rue des Hauts Tiennes, 20
B - 1420 Braine L'Alleud

Version française disponible sur simple demande.